

Capital social in România începutului de Mileniu: Drumeț în țara celor fără de prieteni?

Andreea Dogaru¹

Sociolog Facultatea de Sociologie și Asistență Socială

Sursa: Revista Inovația Socială nr. 2/2011 (iulie - octombrie) pp. ...

URL stabil: <http://inovatiasociala.ro/index.php/jurnal/article/view/114>

Publicată de: Institutul de Cercetare a Calității Vieții

Revista Inovația Socială este o revistă online creată în cadrul proiectului „Inovația Socială - Factor al dezvoltării socio-economice”, proiect coordonat de Prof.dr. Cătălin Zamfir în cadrul Institutului de Cercetare a Calității Vieții. Această revistă utilizează politica liberului acces la conținut, pornind de la principiul conform căruia cercetarea deschisă publicului sporește schimbul global de cunoaștere. Inovația socială este o revistă electronică pe care cititorii o pot urmări pe măsură ce este scrisă și pe care o pot scrie ei înșiși. Revista va avea o apariție bianuală, dar fără a avea o dată de apariție, ci un interval în care este scrisă. Astfel, în lunile ianuarie-iunie 2009 va fi scris primul număr. În perioada respectivă, pe platforma online vor fi publicate în timp real contribuțiile și dialogurile generate între cititori și contributori.

Prin accesarea articolelor din arhiva Revistei Inovația Socială indicați acceptarea termenilor și condițiilor de utilizare care sunt disponibile la adresa <http://www.inovatiasociala.ro/> care indică, în parte, faptul că puteți utiliza copiile articolelor doar pentru utilizare personală, necomercială. Vă rugăm să contactați redacția pentru alte tipuri de utilizare la adresa contact@inovatiasociala.ro.

Orice copie a materialelor din Revista Inovația Socială trebuie să conțină aceeași notă de drepturi legale, așa cum apar acestea pe ecran sau tipărite.

---

1 andreea.ana@gmail.com

“Capital social in România începutului de Mileniu: Drumet în țara celor fără de prieteni?”

Bogdan Voicu

Iași, Editura Lumen, 2010, 171 pagini

Conceptul de capital social, care face subiectul acestui volum, a fost adoptat cu ușurință de economiști, politologi sau sociologi. Cartea tratează subiectul într-o manieră comprehensivă dar și accesibilă, într-o perspectivă comparativă la nivel European. Obiectivul autorului Bogdan Voicu este familiarizarea publicului român cu noțiunea de capital social, cu factorii care duc la formarea și întreținerea capitalului social, cu rolul pe care acesta îl joacă în dezvoltarea socială.

Capitalul social este analizat în lucrare din perspective diferite, iar acest fapt face ca lucrarea să poată fi lecturată și distinct, pe capitole, fiecare dintre acestea având un caracter independent.

Prima parte a lucrării creionează în linii mari conceptul de capital social. Autorul face un scurt rezumat al definițiilor atribuite de-a lungul timpului, marcând cele mai importante idei privind istoricul capitalului social. Bogdan Voicu definește conceptul din trei perspective, considerându-l atât „atribut al relațiilor sociale” dar și al „instituționalizării rețelelor sociale” și, de asemenea, „ca bun public în sine, facilitând sau putând frâna dezvoltarea socială”. Totodată, aduce la cunoștința cititorului funcțiile conceptului și modalități prin care acesta influențează dezvoltarea socială și oferă o analiză asupra capitalului social din România anilor '90. Analiza continuă și pentru anii 2000, insistându-se asupra legăturii dintre educație/venit și capitalul social și se concluzionează că în România, dată fiind încrederea mult mai redusă în oameni și grupurile minoritare în comparație cu alte țări europene, capitalul social este văzut ca o resursă rară.

„Capitalul social ca premisă a dezvoltării durabile” face subiectul celui de-al doilea capitol și prezintă în cea mai mare parte date statistice privind sociabilitatea românilor și încrederea generalizată. Cel de-al treilea capitol este dedicat complet problematicii voluntariatului și are menirea de a oferi o contribuție importantă în cunoașterea fenomenului ca „tip de acțiune individuală strategică”. Autorul menționează principalele caracteristici ale voluntariatului trasându-i astfel dimensiunea și structura. În prima parte a capitolului, autorul

portretizează o imagine de ansamblu asupra voluntariatului, focusându-se ulterior pe incidența voluntariatului în țara noastră, comparând informații privitoare la țări ex-comuniste. Totodată, datorită datelor statistice folosite, reușește să contureze și un profil al voluntarului român.

Mai departe, Bogdan Voicu face o analiză asupra capitalului social în contextul țărilor europene ex-comuniste. Capitolul ne prezintă atât impactul pe care regimul comunist l-a avut asupra capitalului social la nivel individual, cât și modalitățile de producere ale acestuia, accentul fiind pe diferențele dintre Europa de Vest și cea de Est.

Ultima parte a volumului se axează pe politicile de dezvoltare, având în vedere principalele riscuri ale unei eventuale folosiri excesive a capitalului social. De asemenea, este readus în prim plan capitalul social în România prin comparația cu restul spațiului european.

Ca principale concluzii care se desprind în urma lecturării acestei cărți, înțelegem că în comparație cu alte țări europene, România este o țară săracă nu doar din punct de vedere al veniturilor sau al educației, ci și al capitalului social. Încrederea românilor în alți oameni este de asemenea redusă, lucru ce determină plasarea relațiilor sociale pe plan secund, după cele avute în cadrul familiei și comunității restrânse. Educația și venitul reprezintă două variabile extrem de importante în analiza capitalului social/individ, cele două fiind direct proporționale cu nivelul acestuia din urmă. Bineînțeles, există modalități prin care educația, veniturile și capitalul social pot fuziona astfel încât să poată asigura o creștere susținută. Investind în educație, se obține ca și rezultat, un capital social de calitate.

Lucrarea de față aduce cititorului o imagine comprehensivă asupra capitalului social din România prin prisma datelor comparative cu alte țări europene, prin analiza evoluțiilor acestuia în societățile contemporane, fiind rezultatul unei activități de cercetare complexe, desfășurate de-a lungul a mai multor ani.

Andreea Dogaru

andreea.ana@gmail.com

Sociolog

Facultatea de Sociologie și Asistență Socială

Str. Schitu Măgureanu, nr. 9

Interviu cu Bogdan Voicu, autorul volumului

bogdan@iccv.ro

Vă rugăm să ne spuneți cum a luat naștere ideea apariției acestui volum

Intenționam mai de mult să adun în volum câte dintre materialele pe care le-am scris pe tema capitalului social. Am făcut acest lucru, aducând mici modificări textelor anterioare. În final am inclus un text nou, ce sintetizează practic rezultatele anterioare în ce privește mecanismele de producer ale *bridging social capital*.

Vă rugăm să ne spuneți câteva cuvinte despre metodologia utilizată

Analizele sunt de natură cantitativă, preferând mereu perspectiva comparative și, pe cât posibil, pe cea longitudinală. În partea de discuție am inclus perspective legate de implicațiile de politică de dezvoltare socială.

Vă rugăm să ne spuneți câteva cuvinte despre principalele concluzii ale studiului

Fiecare capitol în parte are propriile sale implicații importante. Cred că ideea de ansamblu ar fi că există o resursă importantă, ascunsă în sociabilitate și încredere, care poate aduce beneficii atât la nivel societal și comunitar, cât și la nivel individual. Utilizarea acesteia trebuie însă realizată cu precauție, ținând cont de principalii săi determinanți și de potențialele efecte perverse.

Vă rugăm să ne spuneți câteva cuvinte despre elementele de originalitate ale studiului

Operaționalizarea în termeni cantitativi a analizelor asupra culturilor capitalului social cred că este cea care constituie principalul element de originalitate.

Care sunt aspectele pe care ați dori să le cercetați în continuare?

În clipa aceasta pregătesc un proiect mai amplu care discută despre schimbarea socială în contextul trecerii către modernitatea târzie și a unei mobilități spațiale internaționale care, în Europa, este din ce în ce mai prezentă. Adoptând o perspectivă comparativă mă întreb încotro se îndreaptă societățile europene, imigranții și non-migranții din spațiul european, din punct de vedere al valorilor sociale, participării sociale (incluzând aici capitalul social) și participării la educație.

Vă mulțumim pentru colaborare!